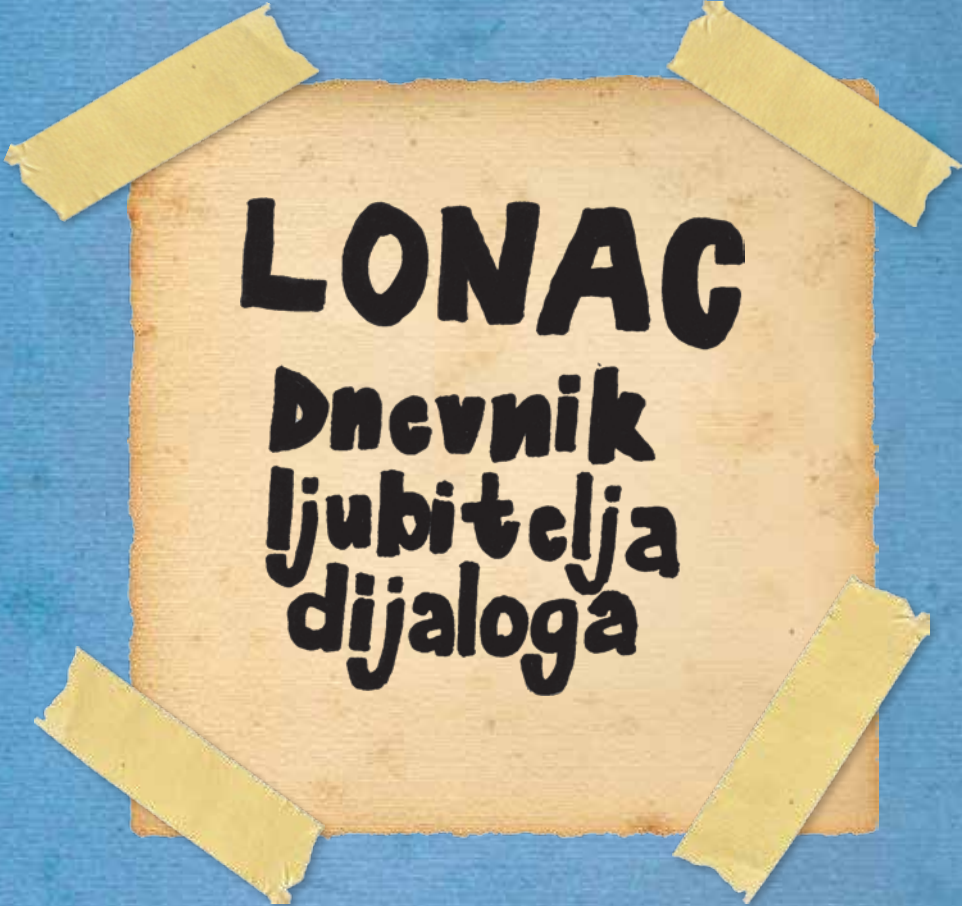

LONAC

**Dnevnik
ljubitelja
dijaloga**

LONAC

**Dnevnik
ljubitelja
dijaloga**

Dnevnik ljubitelja dijaloga

Koncept osmislila i uredila:
Anamarija Sočo

Suradnici/e:

Anne Ahonen, Antti Iso-Metsälä, Carita Rosenqvist, Ema Vučemilović-Vranjić, Ida Lundmark, Julia Ojala, Joni Kainulainen, Jonna Mörsky, Katarina Jurišić, Katja Kováčević, Lana Maloč, Luka Velić, Marija Kuliš, Marika Schaverin, Marina Gadža, Matej Kaić, Mia Blažević, Milla Järvi, Natalija Jurlina, Noora Kainiemi, Oscar Pučić, Petra Mejdandžić, Saana Korhonen, Ródi Kenda, Veasna Heng, Tea Lelas, Tijana Kekez, Toni Sostar, Tuuli Nieminen

Ilustracije:

Anamarija Sočo

Lektorica:

Bruna Maslač

Dizajn i tisak:

ACT PRINTLAB

studeni 2010.

Ova publikacija nastala je kao dio projekta A lot in a pot koji je podržala Europska Komisija u okviru programa Mladi na djelu.

Program "Mladi na djelu"

Projekt je podržala Mreža mladih Hrvatske.

mreža
mladih
hrvatske
croatian
youth
network

OVAJ LONAC PRIPADA:

napiši svoje ime bijelom bojom:

napiši svoje ime arapskim znakovima:

ovdje nemoj napisati svoje ime:

napiši svoje ime malim slovima:

napiši svoje ime nečitko:

napiši svoje ime velikim slovima:

napiši svoje ime naopako:

napiši ime koje bi želio/željela imati da si super
heroj/herojica:

Što se u loncu kuha

Želimo da najprije saznate malo o povijesti Lonca. Stoga dobrodošli u naš vremenski stroj; odvest ćemo vas u 2009. godinu. Tog proljeća je u Kninu na svijet došla jedna mala neformalna skupina srednjoškolki i srednjoškolaca koji su imali viziju osnivanja centra za mlade u njihovu gradu – autonomnog i multifunkcijskog prostora u kojem bi svi mladi u Kninu mogli provoditi svoje slobodno vrijeme na kvalitetan i kreativan način. A u Kninu ima mnogo kreativnih mladih koji imaju mnogo slobodnog vremena! U partnerstvu s lokalnim organizacijama i Mrežom mladih Hrvatske, naša neformalna skupina mladih, koja je u međuvremenu dobila ime Mladi za Centar, počela je zagovarati osnivanje centra za mlade u Kninu i taj proces još uvijek traje. Reći ćemo samo da lokalna samouprava nema sluha ili, bolje rečeno, nema njuha, za ono što se kuha u tom loncu.

Bez obzira na sve, naša neformalna skupina je rasla i poželjela ići u školicu. Mladi srednjoškolci i srednjoškolke željeli su steći znanja i vještine kako bi mogli kvalitetno sudjelovati u radu centra za mlade. Tako se rodila ideja uspostave partnerstva s organizacijom iz inozemstva koja ima iskustva u radu s mladima. Odjel za mlade Grada Helsinkija, odnosno njihov Centar za mlade Malmi, bili su logičan izbor. Mladi iz Knina su zajedno s njima osmislili projekt razmjene mladih A lot in a pot.

Bilateralna razmjena mladih održala se u Kninu u ljetu 2010. Tema razmjene bila je interkulturalni dijalog. Cilj je bio potaknuti mlade sudionike i sudionice na aktivno sudjelovanje u rješavanju problema s kojima se suočavaju u društvu te ih osnažiti kako bi mogli prepoznati izazove u interkulturalnom dijalogu u Europi te na njih adekvatno odgovoriti. Svrha aktivnosti razmjene bila je potaknuti razvoj vještina i stavova mladih sudionika i sudionica kako bi bili u mogućnosti uspješno "navigirati" u multikulturalnoj stvarnosti u kojoj žive te podići svijest o važnosti razumijevanja i vrednovanja kulturnih raznolikosti.

Tridesetak sudionika i sudionica (mnogi od njih bili su mladi s manje mogućnosti) iz Knina i Helsinkija tijekom osam dana su sudjelovati u brojnim aktivnostima koje su počivale na metodologiji neformalnog učenja. Lonac koji držite u rukama mali je kompendij upravo tih aktivnosti. Prilagodili smo ih na način da i pojedinci, a ne samo grupe, mogu u njima sudjelovati. Željeli smo tako pružiti priliku i drugim mladima, osobito srednjoškolcima i srednjoškolcima, da kušaju slast iz lonca interkulturalnog dijaloga.

Aktivnosti se mogu raditi individualno ili grupno, a potiču kreativno izražavanje (kroz pisanje i crtanje) te istraživačke vještine (kroz korištenje interneta). Pojedine aktivnosti djeluju na principu samorefleksije te propitivanja osobnih stavova i društvenih normi. Druge imaju za cilj potaknuti mlade na konkretno djelovanje u smjeru pozitivne društvene promjene.

Želimo i tebe povesti na ovaj put istraživanja i učenja. Lonac možeš koristiti kako god poželiš (dobro prouči upute:-). Aktivnosti možeš prolaziti sam/sama ili s prijateljima/prijateljicama. Također ga možeš umnožavati bez ograničenja.

Želimo ti dobru zabavu i dobar tek!

Ekipa projekta A lot in a pot

* Lonac sadrži većinu aktivnosti u kojima su sudjelovali sudionici i sudionice razmjenjene mladih u sklopu projekta A lot in a pot. Za potrebe ove publikacije one su preuzete i/ili prilagođene iz All Different All Equal Education Pack (Vijeće Europe, 2004.) i priručnika programa Intercultural Navigators (British Council, 2009.)

1. Trebat ćeš olovke, boje, ljepilo, škare, pristup internetu...
2. Poredak nije važan.
3. Podijeli Lonac s drugima.
4. Eksperimentiraj.
5. Slijedi upute na svakoj stranici.
6. Upute su podložne interpretaciji.

Nacrtaj

solidarnost

ljudska prava

diskriminaciju

Euroljanina

siromaštvo

stranca

rat

dijalog

multikulturno ili interkulturno ?

Istraži na internetu pojmove "multikulturno društvo" i "interkulturno društvo" te dodaj naslov definicijama.

_____ društvo

Različite kulturne, nacionalne, etničke i vjerske skupine žive zajedno na istom području, ali ne dolaze nužno međusobno u kontakt. Na razlike se često gleda negativno. Manjine se pasivno toleriraju, ali nisu prihvaćene i vrednovane u društvu. Čak i ako postoje zakoni čija je svrha spriječiti diskriminaciju, često se ne provode.

_____ društvo

Različite kulturne, nacionalne, etničke i vjerske skupine žive zajedno na istom području te održavaju otvorene odnose i razmjenu. Poštuju svoje i tuđe vrijednosti i način života u skladu s općeprihvaćenim načelima ljudskih prava. Postoji aktivna solidarnost i održavanje pravičnih odnosa prema kojima svi imaju jednaka prava, nitko nije važniji ili manje važan, bolji ili lošiji...

dijalog ili debata?

Istraži na internetu pojmove "debata" i "dijalog" te upisujući na crte DEB ili DIJ odredi njihove karakteristike.

- podrazumijeva suradnju: dvije ili više strana žele postići zajedničko razumijevanje.
- podrazumijeva pobjedu jedne strane.
- podrazumijeva da više ljudi ima dijelove odgovora na problem i da ga zajednički mogu riješiti.
- podrazumijeva opoziciju: dvije strane su u sukobu i nastoje se međusobno opovrgnuti.
- podrazumijeva pronalaženje zajedničkog stajališta.
- propituje pretpostavke.
- podrazumijeva da se strane međusobno slušaju i nastoje razumjeti.
- želi naglasiti razlike među uključenim stranama.
- podrazumijeva da jedna strana sluša, a druga pokušava naći pogreške.
- doprinosi širenju i, po mogućnosti, mijenjanju gledišta uključenih strana.
- potvrđuje mišljenja uključenih strana.
- traži točke slaganja među uključenim stranama.
- brani pretpostavke kao istinite.
- podrazumijeva da postoji samo jedno pravo rješenje i da ga samo jedna strana ima.
- podrazumijeva otvorenost.
- podrazumijeva zaključak.

Kada se u komunikaciji i donošenju odluka koristi debata, a kada dijalog?

Šareni vlak

Ukrcavaš se u vlak koji vozi tjedan dana od Lisabona do Moskve. Putuješ u spavačim kolima koja dijeliš s tri osobe. S kojim bi putnicima s ovog popisa najradije putovao/putovala?

1. pretili švicarski bankar
2. mlada žena iz Poljske koja je obučena kao prostitutka
3. žena afričkog porijekla koja prodaje kožne predmete
4. mladi umjetnik koji je HIV pozitivan
5. sredovječna Romkinja s malim djetetom
6. francuski poljoprivrednik koji govori samo francuski
7. kurdska izbjeglica koji živi u Njemačkoj
8. ukrajinska studentica koja živi u Beču i ne želi se vratiti doma
9. radikalna feministica iz Nizozemske
10. navijač Manchester Uniteda iz Londona
11. slijepi harmonikaš iz Austrije
12. srpski ratni veteran
13. švedski skinhead
14. talijanski DJ
15. mlada žena iz Rusije s brojnim pirsinzima po cijelom tijelu

S kojim putnicima bi najradije dijelio/dijelila spavaća kola?

1.

2.

3.

Zašto?

S kojim putnicima nikako ne bi želio/željela putovati?

1.

2.

3.

Zašto?

Kako bi se osjećao/osjećala kad nitko ne bi želio s tobom dijeliti spavaća kola?

Žirafa i Slon

U malom gradiću Zoogradu živio je gospodin Žirafa sa svojom obitelji. Imali su prekrasnu novu kuću koju je on dao izgraditi po željama i specifikacijama obitelji. Bila je to divna kuća za žirafe, sa visokim stropovima i vratnicama. Visoki prozori puštali su pregršt svijetla, a u isto vrijeme štitili njihovu privatnost. Uski hodnici čuvali su dragocjen prostor. Kuća je bila tako dobro projektirana i izgrađena da je dobila godišnju nacionalnu nagradu za najbolju kuću za žirafe. Vlasnici kuće bili su, razumljivo, veoma ponosni. Jednog je popodneva gospodin Žirafa radio u svojoj vrhunskoj radionici u podrumu. Pogledao je kroz prozor i vidio gospodina Slona na ulici. "Poznajem ja njega," pomisli on. "Pa mi smo zajedno u roditeljskom vijeću u školi. Gospodin Slon je također vrstan stolar. Mogao bih ga pozvati da vidi moju novu radionicu. Možda bismo mogli nešto zajedno i raditi." Gospodin Žirafa tako proturi svoj dugačak vrat kroz prozor i pozove gospodina Slona da uđe. Gospodin Slon je bio oduševljen: znao je da je gospodin Žirafa odličan majstor i želio je baciti pogled na njegovu novu radionicu i kuću o kojoj su svi pričali. Došao je do podrumskih vrata i čekao da se vrata otvore. "Udi, udi," reče gospodin Žirafa. No odmah je došlo do problema. Gospodin Slon je kroz vrata mogao provući samo svoju glavu, ali dalje nije išlo. "Sva sreća da sam napravio proširiva vrata, kako bih mogao unositi strojeve i materijal," reče gospodin Žirafa. "Daj mi minuticu da skinem ove šarke i vijke." Poznanici su odmah stali živahno razgovarati i razmjenjivati stolarske dogodovštine. Odjednom se na vrhu stubišta pojavi gospodin Žirafa i poviče: "Telefon, dragi. Tvoj šef." "Bolje da se javim gore. Ti se samo rasKOMOTI. Kao da si u svojoj kući," reče gospodin Žirafa gospodinu Slonu. Gospodin Slon se osvrne naokolo. Vidio je nezavršene police na drugom kraju radionice pa se pažljivo uputio tamo da pomnije razgleda. Kad je krenuo kroz vrata prema tom dijelu radionice, začu je se prijetuće škripanje. Počese se po glavi i pomisli: "Možda je bolje da se pridružim gospodinu Žirafi gore na katu." Ali čim je zakoračio na stubište začu je se još glasnije škripanje. Gospodin Slon u panici odskoči i slučajno udari

nasuprotni zid. I zid se počeo urušavati. Uznemiren sjede na pod kad se pojavi gospodin Žirafa. Poboqu! Što se ovdje događa?" upita u čudu gospodin Žirafa. "Pokušao sam se raskomotiti. Kao da sam u svojoj kući," odgovori gospodin Slon. "Hmmm... Znam što je problem. Vratnice su preuske. Morat ćemo te smanjiti. U ulici postoji fitness studio. Kreni vježbati i uskoro bi mogao biti prave veličine".

R. Roosevelt Thomas

Kako te se dojmila ova priča?

Kako bi se osjećao/osjećala da si gospodin Žirafa?

Kako bi se osjećao/osjećala da si gospodin Slon?

Što se mora promijeniti? Kako bi gospodin Slon i gospodin Žirafa mogli surađivati?

Je li potrebno mijenjati sustave (kuća gospodina Žirafe) ili pojedinca (gospodina Slona)?

Vidljive i nevidljive manjine

Popiši neke manjine koje vidiš oko sebe, u svojoj zajednici ili društvu. Imaj na umu da manjine nisu samo one "najočitije" (pripadnici manjinskih etničkih ili vjerskih skupina). Postoje i nevidljive manjine.

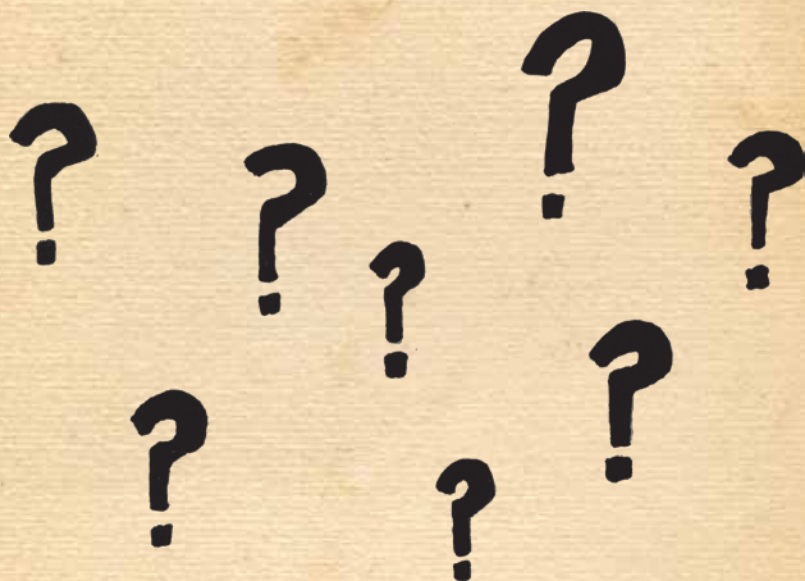
Jesi li ti ikada bio/bila u manjinskom položaju?
Opisi riječima ili crtežom.

Moć postavljanja PITANJA

Važno je savladati umjetnost postavljanja pitanja. Pitanja su ključna za pokretanje pozitivne osobne i društvene promjene. U interakciji s drugima pitanja mogu odrediti smjer naše komunikacije. Pitanjima možemo otvoriti komunikaciju i proširiti mogućnosti za rješavanje problema. Pitanjima također možemo uzeti poziciju "suca" ili onoga koji optužuje te na taj način zatvoriti komunikaciju. Jesi li svjestan/svjesna na koji način i kakva pitanja postavljaš?

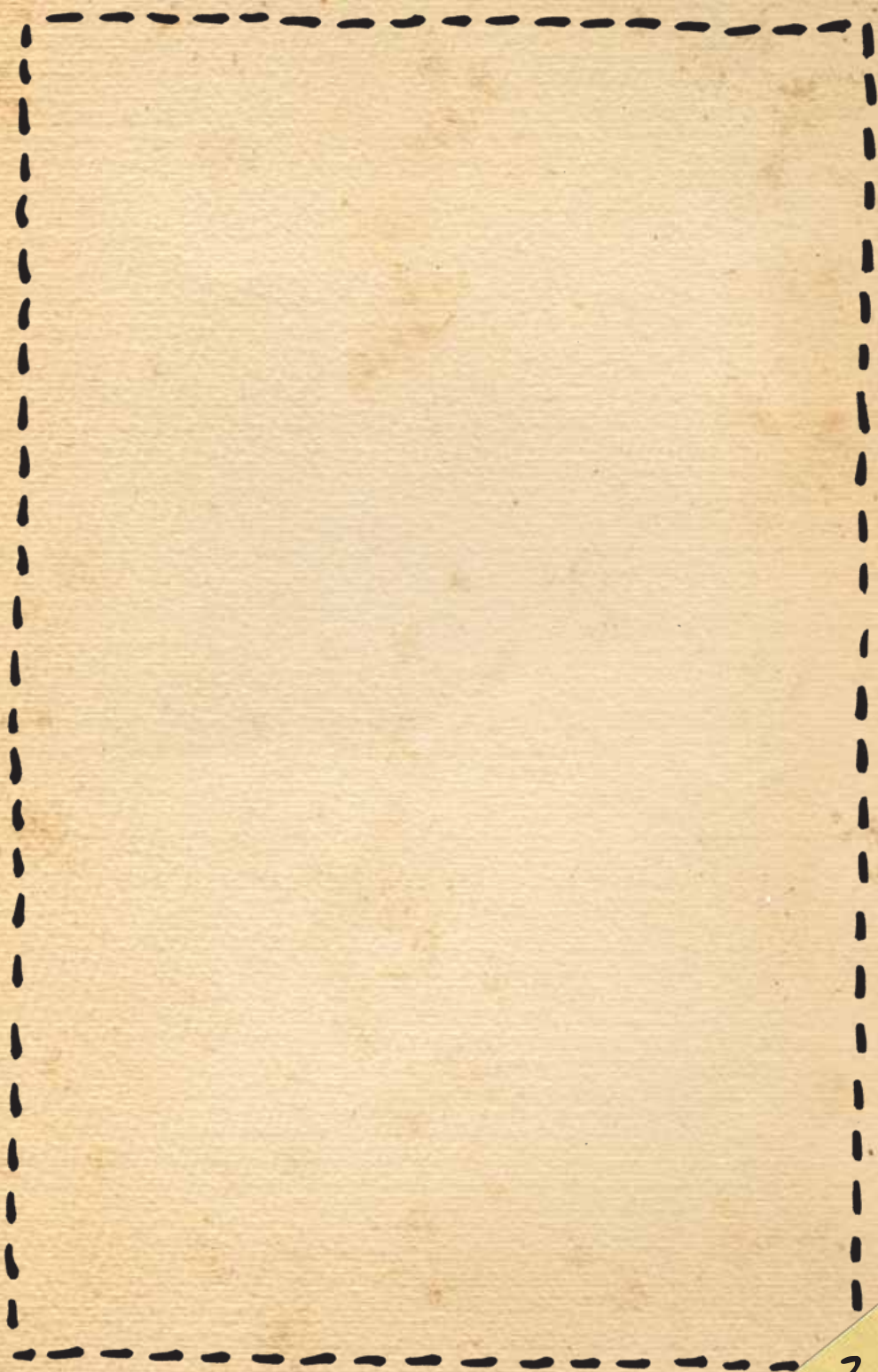
Zamisli da se voziš taksijem u Zagrebu na dan kad se održava povorka ponosa osoba koje pripadaju seksualnim manjinama (Gay Pride). Prolazite ulicama i u daljini vidite povorku. Taksist odmah započne komentirati i iznositi svoja negativna i diskriminatorna stajališta prema pripadnicima seksualnih manjina i želi s tobom povesti razgovor. Koja pitanja bi mu postavio/postavila kako bi doveo/dovela u pitanje njegove stavove i otvorio/otvorila njegove poglede na tu tematiku? Želiš postaviti izazovna pitanja, ali nemaš za cilj pokrenuti sukob.

Zapiši pitanja.

**Napiši pozitivnu
PORUKU ili SLOGAN
o poštivanju različitosti
i ostavi ga negdje
na javnom mjestu.**

Primjerice, umetni ga u knjigu iz javne knjižnice, zalijepi na autobusnu stanicu ili u školski WC... Poželjno je umnožiti ga u što više primjeraka.

BOLJE MJESTO

Zamisli da je sada 2030. godina. Živiš u svijetu u kojem se kulturalne razlike i ostale karakteristike, poput spola, roda, boje kože, seksualne orijentacije, invaliditeta, etničke ili vjerske pripadnosti, podjednako cijene i poštuju. Živiš u svijetu u kojem svi ljudi, bez obzira na njihovu različitost, imaju mogućnost doprinijeti društvu i u kojem društvo otvara mogućnosti za razvoj i samopotvrđivanje svih pojedinaca.

Zamisli da se dogodila takva korjenita promjena u našim društvima. Zamisli da je različitost dobrodošla i da se poštuje. Zamisli da jednog proljetnog popodneva 2030. godine šetaš svojim gradom s obitelji ili prijateljima. Osvrni se oko sebe. Što primjećuješ? Što vidiš, čuješ, osjećaš? Obrati pozornost na to kako se ljudi odnose jedni prema drugima. Osluhni što međusobno govore? Kako se osjećaš dok posjećuješ ovo mjesto? Istraži ovu stvarnost i uživaj!

Zapiši ili nacrtaj svoja opažanja.

vidim...

čujem...

osjećam...

Što možeš napraviti još danas da se ostvari ovakav svijet?

Pokušaj nekoliko sati živjeti kao slijepa osoba. Zamoli nekoga da ti zaveže povez oko očiju i bude s tobom tijekom eksperimenta. Pokušaj obavljati svoje svakodnevne zadatke s povezom. Svojski se potruđi. Nakon eksperimenta dokumentiraj kako si se osjećao/osjećala. Piši ili crtaj.

u mraku...

Na kojoj si strani?

Zaokruži brojku i odredi svoje stajalište prema ovim tvrdnjama na ljestvici od 1 do 10. 1 znači "uopće se ne slažem", a 10 znači "u potpunosti se slažem".

Bolje je biti crnac nego gay.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
zašto?

Muslimani se ne mogu u potpunosti integrirati u europska društva.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
zašto?

Nacionalizam je jednako rat.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
zašto?

Muškarci su češće rasisti nego žene.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
zašto?

Imigranti samo uzimaju poslove i socijalne povlastice.

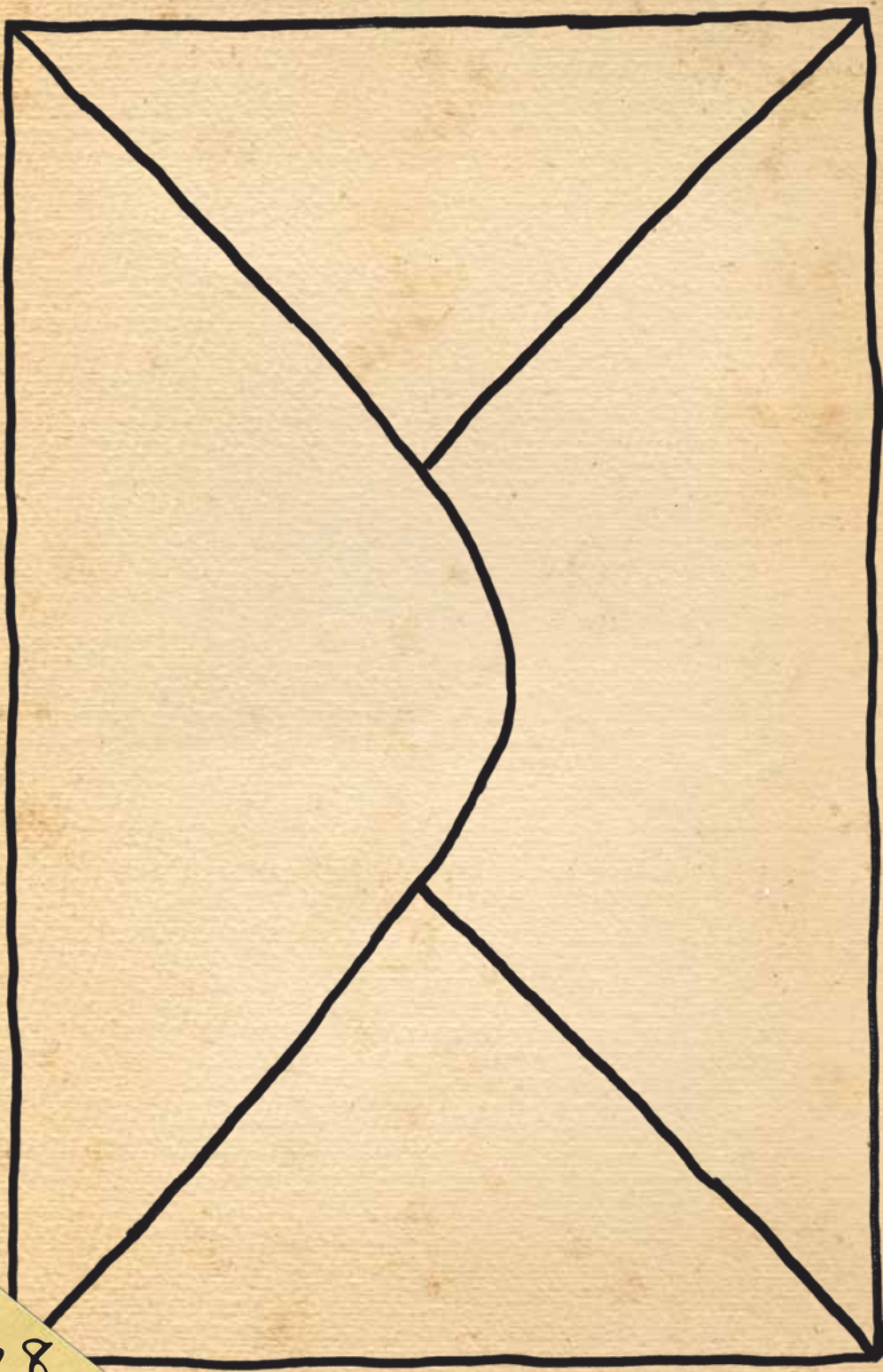
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
zašto?

Manjine u našem društvu nemaju nikakvih problema.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
zašto?

Prava obitelj može biti sastavljena samo od muškarca, žene i njihove djece.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
zašto?

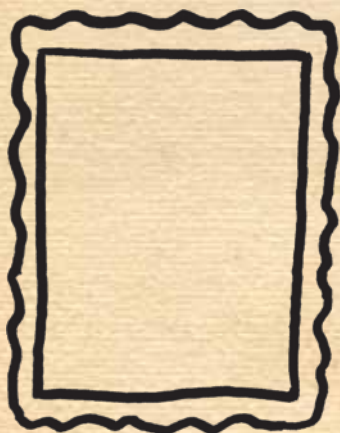

Napiši pismo ravnatelju ili ravnateljici svoje škole u kojem tražiš pokretanje izvan nastavnog programa prevencije nasilja među učenicima. Pošalji ga. Potakni svoje kolege i kolegice da napišu sličan zahtjev.

Upoznaj поближе neke od brojnih ljudi koji su tijekom povijesti promijenili svijet. Oni su pravi heroji i herojice.

Istraži na internetu njihove životne priče. Okušaj se kao portretist/portretistica. Napiši što cijeniš kod tih žena i muškaraca i što možeš naučiti od njih.

Rosa Parks

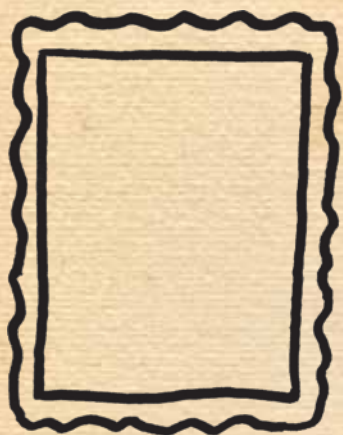

portret

cijenim, učim...

Muhammad Yunus

cijenim, učim...

Nelson Mandela

cijenim, učim...

Aung San Suu Kyi

cijenim, učim...

Slon i slijepci

Jednom davno, živjela su šestorica slijepaca u jednom selu. Čuli su jednoga dana da je u selo stigao slon. Nikada nisu vidjeli slona pa nisu ni znali što je to. Odlučise stoga otići dotaknuti ga kako bi mogli stvoriti predodžbu o slonu. Došli su na mjesto gdje se slon nalazio i svaki ga je dotaknuo. "Hej, slon je zapravo stup," reče prvi čovjek koji mu je dotaknuo nogu. "Ma ne! Slon je kao užje," reče drugi koji mu je dotaknuo rep. "Ne, ne! Slon je poput debele grane stabla," reče treći koji mu je dotaknuo surlu. "Slon je poput goleme lepeze" reče četvrti koji mu je dotaknuo uho. "Ne! Slon je zapravo zid," reče peti koji mu je dotaknuo trbuh. "Slon je poput čvrste cijevi," reče šesti koji mu je dotaknuo kljovu. Počeli su svadati oko slona i svaki je inzistirao da je on u pravu. Počeli su vikati sve glasnije i glasnije...

Jesi li ikada razmišljao/razmišljala da različiti ljudi mogu doživjeti i iskusiti istu stvar ili pojavu na sasvim različit način?

Jesi li ikada razmišljao/razmišljala da mogu postojati višestruke stvarnosti, ovisno o kutu gledišta svake osobe? Što to za tebe znači?

Jesi li se ikada našao/našla u ovakvoj situaciji, primjerice u svojem odnosu s roditeljima? Opiši riječima ili nacrtaj. Možeš li objasniti koja je važnost dijaloga u ovakvim situacijama?

Vršnjaci

Sven je iz Švedske i ima 15 godina. Živi s roditeljima u Stockholmu i ide u gimnaziju. Majka mu je liječnica, a otac prevoditelj. Sven voli skijanje i bordanje, a najveća mu je želja otputovati u južnu Ameriku.

Samir je iz Sudana i ima 15 godina. Živi s roditeljima i troje braće i sestara u malom selu 400km udaljenom od Kartuma. Majka i otac su mu poljoprivrednici. Samir je završio osnovnu školu, ali nema prilike nastaviti obrazovanje. Voli nogomet, a najveća mu je želja da se u njegovom selu osigura stalan izvor pitke vode.

Što misliš kako Sven i Samir provode svoje dane?

Čime se bave?

Kako zamišljaš njihovu budućnost?

Napiši njihove životne priče.

Sven

Samir

Religije

otidi u neku vjersku zajednicu u kojoj nikada nisi bio/bila (džamija, pravoslavna, katolička, protestanska... crkva, sinagoga...). Povedi i svoj razred. Pronadi osobu iz te zajednice i pitaj je sve što te zanima o toj religiji. Dokumentiraj što si naučio/naučila (napiši, nacrtaj, fotografiraj...).

A lot in a pot

Knin, 24.7. - 2.8.2010.

Sudionice i sudionici:

Anne Ahonen, Ema Vučemilović-Vranjić, Ida Lundmark,
Julia Ojala, Toni Kainulainen, Jonna Mörsky, Katarina
Jurišić, Katja Kovačević, Lana Maloča, Luka Velić, Marija
Kuliš, Marika Schaverin, Marina Gadža, Matej Kaić, Mia
Blažević, Milla Järvi, Noora Kainiemi, Oscar Pučić, Petra
Mejdandžić, Saana Korhonen, Rōdi Kenda, Veasna Heng,
Tea Lelas, Tijana Kekez, Toni Sostar, Tuuli Nieminen

Voditeljice i voditelji:

Anamarija Sočo, Antti Iso-Metsälä, Carita Rosenqvist,
Natalija Jurlina

Moto:

CUP OF LUUUUV!!!

Hvala !

Zahvaljujemo svima koji su dali svoj doprinos da A lot in a pot bude ovako magičan: Mreži mladih Hrvatske, Odjelu za mlade Grada Helsinkija, Agenciji za mobilnost i programe Europske unije, Anđelki Balić, Edvardu Homi i Gradskom društvu Crvenog križa Knin, Mihajlu Kragulju i udruzi HUK, Pašku Ivanoviću i Gradu Kninu, Željku Bobanoviću i djelatnicama i djelatnicima Srednje škole Lovre Montija, Veleučilištu "Marko Marulić", Željku Komarici i Domu Hrvatske vojske Knin, Nikoli Blaževiću i svim roditeljima kninskih sudionika i sudionica. Vi ste također jedan od začina koji čine Lonac ovako ukusnim.

